

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Tavčarjeva 9
1000 LJUBLJANA

Datum: 19.04.2024

Zadeva: 51. člen Pravilnika o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih

Spoštovani,

vprašanja višine izplačil (nagrade in povračila stroškov), ki se izplačujejo sodnim izvedencem, sodnim cenilcem in sodnim tolmačem (v nadaljevanju: **izvedenci**) v skladu z Zakonom o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (ZSICT) in Pravilnikom o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (v nadaljevanju: **Pravilnik SICT**) je v zadnjem obdobju ne samo ekonomsko-finančni strokovni izziv ampak tudi pravni izziv. Sodišča se pri odločanju o višini nagrade in stroških izvedencev srečujejo z zahtevami po uskladitvi nagrad in stroškov z **inflacijo, ki je v Sloveniji** in tudi v evro-območju presegla 10,0%. Sodna praksa je na tem področju zelo različna, kar povzroča **negotovost** v odnosih med izvedenci in sodišči. V ta namen podajamo pojasnila in obrazložitve, ki utemljujejo neposredno uporabo 51. člena Pravilnika pri izstavljanju računov/stroškovnikov za izdelana izvedenska mnenja.

Dejstvo je, da je Pravilnik SICT, ki ga je izdalo Ministrstvo za pravosodje, podpisal minister za pravosodje. Pravilnik SICT v poglavju **8. 4. Usklajevanje višine plačila** določa:

»51. člen (usklajevanje višine plačila)

Višina plačila za opravljeno delo sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev se spreminja glede na rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki jo ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije. Sprememba višine plačila je možna v primeru, ko rast cen življenjskih potrebščin v času od uveljavitve zadnjega zvišanja preseže 10 odstotkov.«

Menimo, da navedena določba izpolnjuje vse ekonomske in verjetno tudi pravne pogoje, da je operativno neposredno izvršljiva, ko izvedenec izstavi stroškovnik in le tega obravnava sodišče v postopku izdaje sklepa.

OBRAZLOŽITEV

A. Kdaj nastopijo okoliščine za uporabo določb 51. člena Pravilnika SICT

Določilo »preseže 10 odstotkov« opredeljuje, da se določbe 51. člena uporabljajo, **ko inflacija od dneva uveljavitve vrednosti posamezne postavke zneska preseže 10,0 odstotkov (%)**. Določba 51. člena ne predvideva odloga ali zamika uveljavitve, ampak, ko je izpolnjen osnovni kriterij – ko stopnja rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji v obdobju preseže 10,0%, torej ko je stopnja rasti v obdobju **enaka 10,1% ali večja**.

B. Določitev višine uskladitve (stopnje inflacije oz. %)

Določba: »višina plačila ... se spreminja glede na rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki jo ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije« se sklicuje na rast cen življenjskih potrebščin (uradni način merjenja inflacije) v Republiki Sloveniji, ki jo ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS). Rast cen življenjskih potrebščin (inflacija) objavlja SURS v posebni, **javno dostopni spletni aplikaciji (produkti)**, kar omogoča, da vsaka fizična ali pravna oseba (tudi sodišče) lahko izračuna ali preveri uskladitev vrednosti z inflacijo. Aplikacija SURS omogoča

- a. spremembo (uskladitev) osnovnega zneska zaradi uskladitve z inflacijo (**revalorizacija** = uskladitev vrednosti z inflacijo) ali
- b. spremembo osnovnega zneska tako, da se najprej izračuna neto **zmanjšanje realne vrednosti zneska zaradi inflacije** in nato se ta znesek, ki predstavlja uskladitev, prišteje osnovnemu znesku.

Ne glede na to, kateri način izberemo, na koncu izračuna dobimo **popolnoma enak rezultat**:

- a. Izračun se lahko izvede tako, da se **znesek** nagrade revalorizira v skladu s stopnjo inflacije. Pri tem izračunu stopnja inflacija v obdobju ni izrecno navedena ampak skrita v samem izračunu revalorizacije. V aplikaciji SURSa (<https://www.stat.si/inflacija#/revalorisation>) se **revalorizacija** za obdobje od veljavnosti zadnje spremembe cen v pravilniku SICT (oktober 2021) do meseca izdaje stroškovnika/računa izvedenca (npr. februar 2024), če je bil račun (stroškovnik) izdan meseca marca 2024, vnesejo podatki o znesku, ki ga želimo revalorizirati. Pri navedenem načinu obračuna dobimo popolnoma enak rezultat, kot pri izračunu z uporabo stopnje inflacije.

Primer izračuna: V skladu s 40. členom za pisno izdelavo izvida in mnenja ali cenitve pripada sodnemu izvedencu 350,00 eurov. Če vnesejo podatke v aplikacijo SURS dobimo revalorizirani znesek 409,15 EUR z navedenim uradnim pojasnilom:

»Revalorizacija

Revalorizirana vrednost zneska 350,00 EUR z dne 01. 10. 2021 na dan 29. 02. 2024 znaša 409,15 EUR.«

Revalorizirana vrednost tega zneska na dan 01.03.2024 znaša 409,15 EUR in je cel mesec marec 2024 nespremenjena. V stroškovniku, ki bi ga izstavil meseca marca 2024, bi izvedenec tako uveljavljal:

Nagrada za izdelavo mnenja - 41. člen SICT	350,00
Revalorizirani znesek - usklajeni znesek po 51. členu – do 01.03.2024	409,15

- b. Izračun se lahko izvede tako, da se najprej izračuna le razlika zmanjšanja vrednosti zaradi inflacije z uporabo izračuna rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju. V tem primeru gre za dve fazi izračuna:

- 1) Najprej se izračuna rast cen življenjskih potrebščin v aplikaciji SURSa - **inflacija** (<https://www.stat.si/inflacija>) in sicer tako, da za obdobje od **veljavnosti** zadnje spremembe cen v pravilniku SICT (oktober 2021) do meseca izdaje stroškovnika/računa izvedenca (npr. februar 2024), če je bil račun izdan meseca marca 2024, vnesejo podatki v aplikacijo SURS – Inflacija in dobimo:

»Inflacija

Stopnja inflacije v obdobju od začetka oktobra 2021 do konca februarja 2024 znaša 16,9 %.

- 2) Po prvi fazi sledi druga – izračun uskladitve z inflacijo. V skladu s 40. členom za pisno izdelavo izvida in mnenja ali cenitve pripada sodnemu izvedencu 350,00 EUR. Uskladitev izračunamo tako, da znesek 350,00 EUR pomnožimo s stopnjo inflacije in dobimo 59,15 EUR.

V stroškovniku bi izvedenec tako uveljavljal:

Nagrada /40. člen SICT)	350,00
Uskladitev z inflacijo po 51. členu SICT - obdobje okt.2021 do feb.2024 - 16,90% - Znesek uskladitve	59,15
Usklajeni znesek z inflacijo	409,15

C. Stopnje rasti cen življenjskih potrebščin

Rasti cen življenjskih potrebščin lahko izračunamo le enkrat mesečno in velja za vse stroškovnike izstavljene v tistem mesecu. Ni potrebno poudarjati, da je izhodiščni datum za oba izračuna le en in sicer: **datum objave oz. veljavnosti objavljenih nagrad (zneskov) v Pravilniku SICT. To je v konkretnem primeru 01.oktober 2021:**

Pravilnik SICT	Mesec izstavitve stroškovnika	Stopnja inflacije	
okt.21	nov.21	1,60	
okt.21	dec.21	1,60	se ne usklajuje
okt.21	jan.22	2,00	se ne usklajuje

okt.21	feb.22	3,40	se ne usklajuje
okt.21	mar.22	2,30	se ne usklajuje
okt.21	apr.22	4,90	se ne usklajuje
okt.21	maj.22	7,00	se ne usklajuje
okt.21	jun.22	9,90	se ne usklajuje
okt.21	jul.22	11,00	
okt.21	avg.22	11,00	
okt.21	sep.22	10,00	se ne usklajuje
okt.21	okt.22	10,80	
okt.21	nov.22	11,80	
okt.21	dec.22	12,00	
okt.21	jan.23	12,20	
okt.21	feb.23	13,00	
okt.21	mar.23	13,00	
okt.21	apr.23	14,70	
okt.21	maj.23	16,00	
okt.21	jun.23	17,60	
okt.21	jul.23	17,70	
okt.21	avg.23	17,90	
okt.21	sep.23	18,20	
okt.21	okt.23	18,40	
okt.21	nov.23	17,20	
okt.21	dec.23	16,70	
okt.21	jan.24	16,00	
okt.21	feb.24	16,90	
okt.21	mar.24	17,10	

Pojasnilo: Pri stroškovnikih izstavljenih **meseca marca 2024** je vedno obračunana inflacija do konca meseca februarja 2024 (28.02.2024).

D. Vprašanje uskladitve s stopnjo rasti cen življenjskih potrebščin ali le z razliko nad 10,0%

V nekaterih primerih so se pojavila vprašanja ali se usklajujejo plačila le za razliko nad 10,0 %. Določila 51. člen govori o rasti cen življenjskih potrebščin - o inflaciji. Ko rast cen življenjskih potrebščin (inflacija) preseže 10,0% se sproži mehanizem usklajevanja zneskov določenih v Pravilniku SICT za celoten porast cen življenjskih potrebščin. Iz določb 51. člena ne izhaja možnost ekonomske ali pravne presoje, da je predmet usklajevanja le presežek rasti cen življenjskih potrebščin nad 10,0%.

E. Izvršljivost 51. člena Pravilnika SICT

Pojasnili, da bi moral minister spremeniti vrednosti zneskov v Pravilniku SICT, če naj bi ti veljali pri izdaji stroškovnikov, so neskladna z ekonomsko stroko, saj izračun uskladitev neposredno izhaja iz določb SICT. Pri tem tudi **ni potrebno nobenega posebnega ekonomskega ali strokovnega znanja**, razen, da izvedenec vpogleda v aplikacijo SURSa, sodišče pa lahko izračun kadarkoli preveri preko iste aplikacije. Potrebni so: »štirje kliki« ter vnos dveh datumov. Sodišča

lahko le enkrat mesečno izračunajo stopnjo inflacije, ki je enaka cel mesec – glej tabelo. Če obstaja dvom, se lahko sodišča obrnejo tudi na izvedence ekonomske oz. finančne stroke za navodila glede tehničnega izvrševanja teh določb.

F. Pristojnost

Pravilnik SICT je izdal in podpisal minister za pravosodje na podlagi Zakona. V skladu z navedenim imata ministrstvo oz. minister za pravosodje vse pravice, da spremenita Pravilnik SICT, če menita, da posamezna določba pravilnika ni »ustrezna«. Enako velja za zneske plačil za opravljena dela, ki so določena s pravilnikom.

Pojasnila, da določbe 51. člena Pravilnika SICT sodišču ne dajejo pravne podlage za priznanje obračuna inflacije, so ekonomsko in tudi pravno neutemeljena, saj uskladitev višine plačila za opravljeno delo izvedencev glede na rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji izhaja direktno iz določbe Pravilnika. Sklicevanje na pristojnost ministra za pravosodje oz. ministra, ki ima že v izhodišču vse pravice za spremembo določb, ni razumljiva. Minister bi lahko tudi črtal določbe 51. člena, če bi menil da niso izvršljive.

G. Namen 51. člena Pravilnika SICT

Navedbe, da bi moral minister spremeniti vrednosti zneskov v SICT, če naj bi se upoštevali pri izdaji stroškovnikov/računov, postavljajo pod vprašaj namen zakonodajalca. Zakaj bi zakonodajalec, v konkretnem primeru Ministrstvo za pravosodje oziroma minister za pravosodje v Pravilnik SICT vključil navedeno določbo, če lahko sam spreminja zneske. Ministrstvo za pravosodje oz. minister za pravosodje imata neposredno pravico spremeniti vse določbe v Pravilniku SICT, če so skladne z drugimi zakoni ali predpisi. Navedena določba ne bi bila potrebna, v primeru, kot jo pojasnjujejo, da naj minister izda spremembe pravilnika. Torej navedena določba ni potrebna, če se ne izvaja in je, če se ne izvaja, zavajajoča.

Navedeno pomeni, da je bil edini namen zakonodajalca, da vgradi avtomatizem, prilagajanje vrednosti zneskov v Pravilnik SICT. Zavedamo pa se, da zakonodajalec ni pričakoval, da bo inflacija tako visoka in bo že manj kot v 1 letu po spremembi zneskov prišlo do uveljavitve pogoja po 51. členu. Ampak to vprašanje je izven domene tega gradiva.

Navedena določba v primeru neizvajanja, pomeni škodo za vse udeležence v sodnih postopkih, saj najprej predstavlja iluzijo v odnosih med strankami, nato pa zavrnitev s strani sodišča. V primeru pritožbe povzroča izvedencem stroške plačila takse ter porabo časa priprave pritožbe izvedenca, ki se pritoži na sklep sodišča, kot tudi povzroča delo organov sodišča (senata), ki odločajo o pritožbi. Pri tem organi sodišča (senat ali višje sodišče) o pritožbi praviloma ne odločajo o vsebinskih razlogih ampak le formalno z vidika proste presoje sodišča.

H. Obveznost upoštevanja določb 51. člena Pravilnika SICT

Obveznost upoštevanja določb 51. člena je avtomatična, ko stopnja rasti cen življenjskih potrebščin preseže 10,0%, vendar pa ta člen vsebuje tudi varovalko, saj določa, da »sprememba višine plačila je *možna* v primeru...«.

Navedeno opcija »možnosti« ne velja za sodišče, ampak za izvedence, ki lahko zahtevajo uskladitev (spremembo višine plačila) zneskov z inflacijo. Zahteva izvedenca po uskladitvi zneskov pa ni nujna, ampak je prepuščena presoji in odločitvi izvedenca, da uveljavlja uskladitev ob izpolnitvi pogoja 10,0%. Če jo izvedenec uveljavlja pri obračunu, pa naj bi jo sodišče upoštevalo. Če ne bi bilo dikcije »možna« potem bi morala sodišča, glede na to, da morajo spoštovati »pravo«, samo obračunavati uskladitve zneskov, tako pa je navedena naloga/odločitev prepuščena izvedencem. Če izvedenci določb 51. člena ne uveljavljajo, sodišču ni potrebno izračunati in priznati uskladitve zneskov z inflacijo.

I. Primerjava z določbami 13. člena Odvetniške tarife (Ur.I.RS št. 2/15, 22/19 in 70/22)

Primerjava določb 45. člena ZSICT in 51. člena Pravilnika SICT z določbami 13. člena Odvetniške tarife pokaže na nekaj bistvenih razlik, ki so pomembne pri presoji neposredne izvršljivosti 51. člena Pravilnika SICT. Odvetniško tarifo sprejema Odvetniška zbornica Slovenije, o vrednosti točke pa odloča Upravni odbor Odvetniške zbornice Slovenije. Določba četrtega odstavka 13. člena Odvetniške tarife (OT) pa neposredno zahteva soglasje ministra, kar pa za 45. člena ZSICT ne velja. Pravilnik SICT sprejme in izda minister za pravosodje.

Določba 4. odstavka 45. člena ZSICT zgolj napotuje, da »Minister predpiše višino plačila za opravljeno delo ter povrnitev stroškov iz prvega odstavka tega člena.« Dejansko je minister za pravosodje izpolnil zavezo iz 4. odstavka ZSICT s tem, ko je izdal Pravilnik SICT (glej podlago za izdajo Pravilnika SICT), v katerem

- je navedel različno višino plačil za opravljeno delo ter
- istočasno izdal tudi 51. člen, ki določa usklajevanje.

Pri tem pa v samem Pravilniku SICT minister ni podal nobenih omejitev ali napotil, da je potrebno soglasje k spremembi zneskov navedenih v Pravilniku SICT.

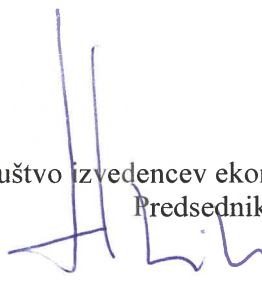
Ponavljamo, da minister za pravosodje lahko kadarkoli spremeni Pravilnik SICT, tudi črta 51. člen, medtem ko k vrednosti odvetniške točke lahko poda le soglasje.

ZAKLJUČEK

Glede na zgoraj navedeno obravnavo določb 45. člena ZSICT in 51. člena Pravilnika SICT, menimo, da ni razlogov, da sodišča ne bi priznavala uskladitev zneskov po 51. členu Pravilnika SICT in predlagamo, da sodnike in strokovne sodelavce seznanite, da upoštevajo spremembo višine plačil v primeru, ko rast cen življenjskih potrebščin v času od uveljavitve zadnjega zvišanja preseže 10 odstotkov (inflacija).

Pripravil:
Tibor Hren
Izvedenec za ekonomijo –
finance, devizno poslovanje
Sp. Pirniče 50B
1211 Lj-ŠMARTNO
tel.031-485-015
tibor.hren@gmail.com

Društvo izvedencev ekonomske stroke
Predsednik

Tibor Hren

